Lietas arhīva Nr. CA-0069-24/5
ECLI:LV:KUAT:2024:0215.C69344323.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2024.gada 15.februārī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesneši Liena Jansone, Judīte Mauliņa un Linda Vēbere

rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu SIA „Pārvaldnieks V" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 16.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar 2023.gada 21.jūnija lēmumu apmierināts SIA "Pārvaldnieks V" pieteikums par prasības pret /pers. C/ nodrošināšanu pirms prasības celšanas, nosakot prasītājai termiņu prasības celšanai tiesā līdz 2023.gada 21.jūlijam.

2023.gada 4.jūlijā S I A "Pārvaldnieks V" cēlusi tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. C/, lūdzot piedzīt no atbildētājas apsaimniekošanas maksas parādu 1328 EUR par laika periodu no 2017.gada 1.decembra līdz 2023.gada 31.martam.

Prasība pamatota ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 1. un 2.punktu, 13.panta pirmo daļu, Civillikuma 1587.pantu.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2023.gada 4.janvārī dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieki ar prasītāju noslēdza līgumu par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu no 2023.gada 1.aprīļa. Nododot mājas lietu, iepriekšējais pārvaldnieks nodeva arī prasījuma tiesības pret mājas parādniekiem, tostarp pret atbildētāju.

[1.2] Atbildētāja kopš 2017.gada nav veikusi ikmēneša maksājumus, un parāda summa par apsaimniekošanu un koplietošanas elektrību ir 1328 EUR.

[1.3] 2023.gada 13.aprīlī atbildētājai nosūtīts brīdinājums par parāda samaksu, ierakstītā vēstule atbildētājai nav izsniegta, saņemta atpakaļ.

[2] Atbildētāja prasību neatzīst.

[2.1] Paskaidrojumos norāda, ka līdz 2023.gada 1.aprīlim maksājumus veikusi skaidrā naudā pārvaldniekam /pers. D/, kas ne vienmēr izsniedza kvītis, savukārt izsniegtās kvītis viņai nav saglabājušās.

[2.2] Iebilst, ka prasītāja kā jaunā pārvaldniece tikai uz nodošanas-pieņemšanas akta pamata pārņēmusi no iepriekšējā pārvaldnieka atbildētājas parādu.

[2.3] Paskaidrojumiem pievienota Ventspils Sociālā dienesta 2023.gada 4.augusta izziņa par to, ka atbildētājas mājsaimniecībai piešķirts trūcīgas mājsaimniecības statuss uz laiku no 2023.gada 1.augusta līdz 2024.gada 31.janvārim.

[3] Ar Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 16.oktobra spriedumu prasība apmierināta, piedzenot no atbildētājas prasītājas labā apsaimniekošanas maksas parādu 1271,04 EUR, maksu par elektrību koplietošanas telpās 56,96 EUR, valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu 199,20 EUR un par prasības nodrošinājumu 70 EUR, pavisam kopā 1597,20 EUR.

No atbildētājas valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Tiesa, izvērtējot pierādījumus, nodibinājusi vairākus faktus:

[3.1.1] atbildētāja ir nekustamā īpašuma /adrese/ īpašniece,

[3.1.2] no 2001.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 31.martam nekustamā īpašuma /adrese/ pārvaldīšanu un apsaimniekošanu veica pārvaldnieks

/pers. D/,

[3.1.3] no 2023.gada 1.aprīļa mājas apsaimniekošanu un pārvaldīšanu veic prasītāja.

[3.1.4] Ar 2023.gada 30.aprīļa nodošanas-pieņemšanas aktu mājas pārvaldnieks /pers. D/ nodevis prasītājai visus uz akta parakstīšanas dienu spēkā esošos prasījumus pret dzīvojamās mājas īpašniekiem par kopīpašuma pārvaldīšanas (apsaimniekošanas) maksas parādiem, kas izriet no 2001.gada 1.oktobra līguma par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu. Saskaņā ar aktu atbildētājas parāds uz 2023.gada 30.aprīli ir 1328 EUR.

Līdz ar to prasītāja ir ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju un ir tiesīga celt prasību tiesā.

[3.1.5] Dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopības 2001.gada 1.oktobra līgumā mēneša maksa par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu un pārvaldīšanu noteikta 0,18 Ls par m^2 un 0,23 Ls par elektrību koplietošanas telpās.

[3.1.6] Ar 2008.gada 3.oktobra dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu apsaimniekošanas maksa paaugstināta uz 0,23 Ls par kvadrātmetru, 0,63 Ls par elektrību.

Līdz ar to strīdus periodā no 2017.gada atbildētājas dzīvoklim apsaimniekošanas maksa bija 20,75 EUR (19,86 EUR (14,59 Ls) apsaimniekošana + 0,89 EUR (0,63 Ls) par elektrību koplietošanas telpās).

[3.2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos neapstrīd ne dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu pamatotību, noteikto apsaimniekošanas un koplietošanas elektrības maksu, ne arī to, ka viņa pakalpojumus ir saņēmusi.

Lietā nav strīda, ka atbildētāja pēc 2023.gada 1.aprīļa prasītāja maksājumus nav veikusi.

[3.3] Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu viņas apgalvojumus, ka viņa veikusi apsaimniekošanas maksājumus (Civillikuma 1838.pants) iepriekšējam mājas pārvaldniekam /pers. D/.

[3.4] Nav pamatots atbildētājas iebildums, ka nekādi pamatojoši dokumenti par atbildētājas parādu tiesā nav iesniegti.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 12.panta pirmajā daļā noteiktajam iepriekšējais dzīvojamās mājas pārvaldnieks mājas dokumentāciju ir nodevis jaunajam pārvaldniekam ar pieņemšanas – nodošanas aktu, no kura izriet arī atbildētājas saistības pret prasītāju. Parāda aprēķinā prasītāja izskaidrojusi pa pozīcijām parāda apmēru. Līdz ar to nekādi citi dokumenti, kas pierādītu atbildētājas parāda esamību, nav nepieciešami. Tieši atbildētājas pienākums ir piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā (Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmā daļa, 13.pants, 16.pants) un pierādīt parāda samaksu (Civillikuma 1838.pants).

[3.5] Līdz ar to nav pamata apšaubīt prasītājas parāda aprēķinu un no atbildētājas piedzenams nenomaksātais mājas apsaimniekošanas un maksas par elektroenerģiju koplietošanas telpās parāds kopā 1328 EUR.

[4] Atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā, norādot, ka tiesa spriedumā pieļāvusi procesuālo tiesību normu pārkāpumu, nepareizi konstatējusi faktus un novērtējusi pierādījumus, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

[4.1] Spriedumā tiesa pārkāpusi procesuālo tiesību normas, piedzenot no atbildētājas valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9 EUR, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktā noteiktajam, atbildētāja kā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņēmēja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

[4.2] Nodošanas - pieņemšanas akts, ar kuru pārvaldnieks /pers. D/ nodevis savas lietas prasītājai, nav grāmatvedības dokuments, un tas nav uzskatāms par pierādījumu parāda 1328 EUR esībai, jo aktam nav pievienoti nekādi parāda summu pamatojoši dokumenti, tas nav uzrādīts atbildētājai, kā arī atbildētāja nav bijusi informēta par šāda parāda esību uz pārvaldnieku maiņas brīdi.

Atkārtoti norāda, ka maksājumus veikusi /pers. D/ skaidrā naudā viņa dzīvoklī, par saņemto naudu pārvaldnieks dažreiz (ne vienmēr) izsniedza kvītis, kas atbildētājai nav saglabājušās.

[5] Prasītāja iesniegusi paskaidrojumus uz apelācijas sūdzību, kuros norāda, ka apelācijas sūdzība par Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 16.oktobra spriedumu daļā par parāda piedziņu ir nepamatota.

Motīvu daļa

-

[6] Novērtējot lietā esošos pierādījumus, lietas dalībnieku paskaidrojumus un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lai gan apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, prasība ir apmierināma pilnībā.

[7] Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa paredz, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Izvērtējot apelācijas sūdzību, tiesas kolēģija konstatē, ka par šī sprieduma 3.1.punktā un tā apakšpunktos fiksētajiem pirmās instances tiesā

nodibinātajiem faktiem strīds nepastāv. Līdz ar to šos faktus tiesas kolēģija atkārtoti nepārbauda.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Tiesas kolēģija atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 16.oktobra spriedumā ietvertais pamatojums attiecībā par parāda un tiesāšanās izdevumu piedziņu prasītājas labā ir pareizs un pilnībā pietiekams un, atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai, tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai argumentācijai.

[8] Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības argumenti nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai, jo atbildētāja atkārtoti min tos pašus argumentus, kas jau pareizi izvērtēti pirmās instances tiesas spriedumā, kam tiesas kolēģija pievienojusies.

[8.1] Tiesas kolēģija atkārtoti uzsver, ka samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo (*Civillikuma 1838.panta pirmā daļa*), turklāt pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdot parādniekam (*Civillikuma 1838.panta otrā daļa*).

Tā kā puses īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā atbilstoši Civilprocesa likuma 10.pantā noteiktajam, tad "(..) pušu strīdīgās attiecības tiesai jāizvērtē pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas, un vienīgi šie dati ir nepieciešamais procesuālais pierādījumu materiāls, kuru tā pārbauda un novērtē." (sk. *Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. - Rīga: Autora izdevums, 1933, 235.lpp.*).

Turklāt jāņem vērā, ka sacīkstes ietvaros pušu procesuālai darbībai nav pienākuma rakstura. To, kādus pierādījumus un kādus iebildumus savu interešu nodrošināšanai celt tiesas priekšā, izlemj pats prāvnieks (sk. *Senāta 2020.gada 30.septembra spriedumu lietā Nr.SKC?100/2020 (C31235916) (ECLI:LV:AT:2020:0930.C31235916.16.S)*).

Tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētāja nav izteikusi iebildumus pret parāda aprēķinu pēc būtības, nav apstrīdējusi pakalpojumu saņemšanu (apsaimniekošana, koplietošanas telpu elektrība), kā arī nav pierādījusi savu apgalvojumu par rēķinu apmaksu laika periodā no 2017.gada decembra līdz 2023.gada 31.martam.

[8.2] Kritiski vērtējams ir atbildētājas arguments, ka pārvaldnieks dažreiz, bet ne vienmēr, ir izsniedzis samaksu apliecinošas kvītis, tomēr neviena no tām atbildētājai nav saglabājusies.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā ir nostiprināts pušu pienākums pierādīt savu prasījumu un iebildumu pamatotību.

Samaksu apliecinošu kvīšu saglabāšana ir atbildētājas interesēs, īpaši gadījumā, kad rēķini tiek apmaksāti tieši pārvaldniekam, kā apgalvo atbildētāja, bez kredītiestāžu starpniecības un skaidras naudas norēķinā. Pieņemot, ka izsniegtās kvītis nav saglabātas, atbildētājai bija tiesības izmantot pieejamos procesuālos līdzekļus savu apgalvojumu pierādīšanai jeb citiem vārdiem iespējas censties pierādīt savus iebildumus pret prasību ar citiem pierādīšanas līdzekļiem, kā arī lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē, klātesot procesa dalībniekiem, nevis rakstveida procesā bez pušu klātbūtnes.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegto parāda aprēķinu un no atbildētājas prasītājas labā piedzenams nenomaksātais parāds par apsaimniekošanu un koplietošanas elektrību koplietošanas telpās 1328 EUR.

[8.3] Prasītāja par pieteikumu par prasības nodrošināšanu pirms prasības celšanas samaksājusi valsts nodevu 70 EUR. Ceļot prasību tiesā, prasītāja samaksājusi valsts nodevu 199,20 EUR.

Tā kā prasība tiek apmierināta, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no atbildētājas prasītājas labā piedzenama samaksātā valsts nodeva 199,20 EUR par prasības iesniegšanu un 70 EUR par prasības nodrošināšanu.

[9] Ar pārsūdzēto spriedumu pirmās instances tiesa no atbildētājas valsts ienākumos piedzinusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9 EUR.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktā noteikts, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvota puse, kas lietā saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Juridiskās palīdzības administrācijas 2023.gada 26.septembra lēmumu Nr.3-2.23./1237, ņemot vērā, ka atbildētājai noteikts trūcīgas mājsaimniecības statuss līdz 2024.gada 31.janvārim, atbildētājai piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, par juridiskās palīdzības sniedzēju nozīmējot zvērinātu advokāti Guntu Laizāni.

Minētais lēmums lietā iesniegts kopā ar paskaidrojumiem uz prasību, proti, lietas iztiesāšanas laikā pirmās instances tiesā, tādējādi atbildētāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uz likuma pamata.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9 EUR no atbildētājas valsts ienākumos piedzīti nepamatoti, un izskatāmajā lietā šos izdevumus uzņemas valsts.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, Civillikuma 1765.pantu un Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021.gada 15.decembra lēmumu tiesas kolēģijai ir pamats noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 6 % gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas, ar nosacījumu, ka šo likumisko kavējuma procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.[1], 440.[11] un 440.[12] pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, SIA "Pārvaldnieks V", reģistrācijas Nr. 41203041604, labā apsaimniekošanas maksas parādu par laika posmu no 2017.gada 1.decembra līdz 2022.gada 31.decembrim - 1211,46 EUR, no 2023.gada 1.janvāra līdz 31.martam- 59,58 EUR, maksu par elektrību koplietošanas telpās par laiku no 2017.gada 1.decembra līdz 2022.gada 31.decembrim - 54,29 EUR, no 2023.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 31.martam - 2,67 EUR, valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu 199,20 EUR un par prasības nodrošinājumu - 70 EUR, kopā 1597,20 EUR (viens tūkstotis pieci simti deviņdesmit septiņi *euro* un 20 centi), nosakot, ka piedzītie naudas līdzekļi ieskaitāmi prasītājas kontā Nr. /konta numurs/, AS /Nosaukums B/.

Atzīt SIA "Pārvaldnieks V" tiesības saņemt likumiskos 6% (seši procenti) procentus, gadā no kopējās piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz pamatsummu.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā 2024.gada 15.februārī.

Tiesnese L. Jansone

Tiesnese J. Mauliņa

Tiesnesis L. Vēbere

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.